

Värdeförrådskomponenter genom åren

Reflektioner kring utvecklingsinsatser inom matchning

Arbetsförmedlingen Direkt

Enheten Digital Matchning

Rita Bergenhill

Arbetsförmedlingens huvuduppdrag är matchning mellan lediga jobb och arbetssökande. För att matchningen ska fungera effektivt behövs användarvänliga applikationer som smidigt och effektivt kan uppdateras och utvecklas så att de motsvarar det som efterfrågas på arbetsmarknaden. Uppdateringen av värdeförrådskomponenter för matchning och utveckling av applikationer behöver ske i samsyn och med gemensamma mål.

Utveckling genom åren

Redan på 80-talet fanns ett IT-baserat system för arbetsförmedlare. Den första versionen, PF-riket ersattes efter ett antal år av AF-90. Sedan slutet av 90-talet används Arbetsförmedlingens Informationssystem AIS som genom åren har utvecklats vidare för att bland annat fungera

bättre vid matchning av lediga jobb och arbetssökande.

Arbetsförmedling (dåvarande Arbetsmarknadsstyrelsen AMS) publicerade år 1995 en webbplats för arbetsgivare och arbetssökande. Medan tanken på att fritt

publicera lediga jobb digitalt var på den tiden långtifrån självklar för många länder, blev framför allt Platsbanken men också Sökandebanken och annan publicerad information snabbt populär. AMS hemsida belönades också ett flertal gånger, exempelvis vann sidan år 2003 Web Service Award-utmärkelsen "Sveriges bästa myndighetssajt inom samhällskommunikation".

I början av 2000-talet lanserades för arbetsgivare Direktöverförda platsannonser (DXA) och Annonsera Direkt. Sökandebanken bytte namn till Mitt CV.

I början av år 2004 genomfördes omfattande förändringar på dåvarande www.ams.se. Startsidan gjordes om för att ytterligare betona de aktivitetsorienterade verktygen, med fokus på självserviceverktygen. Nya sidor skapades, sidor flyttades och befintliga sidor förändrades. Platsbanken fick en mer framträdande plats och det skapades fler länkar till olika verktyg direkt från startsidan.

En riksomfattande organisation för Af Kundtjänst skapades för att bland annat aktivt arbeta med matchning.

Det har genom åren funnits flera projekt och utvecklingsinitiativ som har syftat till att underlätta och förbättra matchningen mellan lediga jobb och arbetssökande.

Numera finns flera funktioner som appar, bland annat Platsbanken och Aktivitetsrapporteringen.

Yrkesmallar

Sedan 90-talet har SSYK-yrkesgrupper med tillhörande beskrivningstexter och yrken kopplats samman med kompetensord. Dessa grupperingar av yrken och kompetenser har kallats för **yrkesmallar**. Utöver en beskrivningstext har yrkesmallarna innehållit de yrkesbenämningar och kompetensord som i samråd med aktörerna på arbetsmarknaden har bedömts vara mest relevanta för respektive yrkesgrupp.

Idén med att koppla kompetensord till yrkesgrupper har bland annat uppmärksammats av EU-kommisionen som valde tillämpa tanken när de i början av 2000-talet utvecklade webbsidor för lediga jobb och arbetssökande för medlemsländerna. År 2005 fick dåvarande Ams ansvara för ett EU-projekt där de svenska yrkesmallarna översattes till samtliga officiella EU-språk.

Det har dock genom åren inte funnits någon samsyn mellan hur webbsidor och appar för matchning har utvecklats

inom Arbetsförmedlingen och hur yrkesmallarna är konstruerade.

Applikationerna för arbetsgivare och arbetssökande på www.arbetsformedlingen.se speglar inte tanken med yrkesmallarna. Beskrivningstexterna för yrkesgrupperna finns inte synliga och yrken och kompetenserna visas i två separata boxar för arbetssökande.

Yrkesbenämningarna och kompetensorden i yrkesmallarna uppdateras löpande i samråd med aktörerna på arbetsmarknaden. Att producera dessa uppdateringar på webbplatsen och i de interna handläggersystemen har genom åren dock varit nedprioriterat och ytterst komplicerat, varför det har skett sällan.

Så gott som samtliga aktörer på arbetsmarknaden som har medverkat i uppdateringar av yrkesmallar har

uppskattat tanken och upplägget med yrken och kompetensord. Men eftersom uppdateringarna i produktion har skett så sällan och på grund av det faktum att applikationerna inte bygger på tanken med yrkesmallarna, har det varit otydligt för många aktörer hur deras engagemang har kommit till nytta.

Kompetensord

I mitt CV kan arbetssökande markera ett obegränsat antal kompetensord. Arbetsgivare kan i sin applikation söka kandidater med hjälp av kompetensord.

Arbetsgivare som anmäler lediga jobb via DXA har inte möjlighet att lägga in kompetensord i annonserna de skickar. Det innebär att arbetsgivarna måste själva skapa sina annonser från grunden och att det därför inte finns någon användardriven dynamik i uppdateringen av kompetensorden.

Kompetensorden sorteras under ett 60-tal kompetensrubriker. Men i många applikationer för arbetssökande har kompetensorden inte heller visats enligt strukturen med kompetensrubrikerna utan har listats i alfabetisk ordning, vilket försvårar för slutanvändarna.

Utöver kompetensorden som är kopplade till SSYK-strukturen, finns sju så kallade Generella kompetens-

ord. De är inte yrkesspecifika utan ska finnas tillgängliga inom alla yrken:

- Arbetsledarerfarenhet
- Egenföretagare med personalansvar, erfarenhet
- Egenföretagare, erfarenhet
- Forskning, erfarenhet
- Handledarerfarenhet
- Projektledning, erfarenhet
- Utlandstjänstgöring, erfarenhet

Arbetssökande kan markera generella kompetenser och arbetsgivare ska kunna söka kandidater med hjälp av generella begrepp. Generella kompetenser finns dock inte tillgängliga för arbetsgivare.

Folkliga synonymer

Begrepp som arbetssökande använder vid sökning i Platsbanken har analyserats ett flertal gånger och arbetet med att koppla dessa "folkliga synonymer och andra sökbegrepp" till yrken har pågått i flera år.

Under vintern 2017-2018 har de delvis implementerats i Platsbanken (för arbetssökande) samt i Sök kandidater (för arbetsgivare). En del av begreppen visar förslag på yrken enligt kopplingarna, men man har valt att inte implementera alla.

Också när det gäller folkliga synonymer och sökbegrepp har det saknats samsyn mellan hur värdeförrådet och kopplingar har skapats och hur de sedan har implemen-

terats, vilket innebär att slutkunden inte får ta del av den optimala nyttan av grundtanken med synonymerna.

SUN-koderna

När arbetssökande registrerar sina meriter, uppger de nivån och inriktningen av deras utbildning enligt Svensk utbildningsnomenklatur SUN.

I likhet med SSYK består SUN av olika nivåer, den ägs av SCB och den bygger på en internationell klassificering, International Standard Classification of Education ISCED.

Den mest detaljerade nivån i inriktningar av utbildningar i SUN har inte implementerats i Arbetsförmedlingens applikationer.

Det har genom åren inneburit svårigheter för arbetssökande att tolka strukturen och medfört ett antal felregistreringar eftersom att vi inte kunnat möta behovet av en mer detaljerad och specifik registrering.

Om den mest detaljerade nivån implementeras, skulle problemet säkerligen vara mindre. Ännu bättre vore det om arbetssökande kunde hämta information om sina registrerade utbildningar direkt från källan, exempelvis studiedokumentations-systemet Ladok.

Utvecklingsinsatser som pågår år 2018/2019

En ny matchningsapplikation med arbetsnamnet MIA tas fram i två delar: Hitta order/annons utgår från arbetsökande. Hitta kandidat utgår från order/annons.

Fem pilotkontor testar Hitta order/annons och Hitta kandidat. Initiativet pågår åtminstone fram till årsskiftet 2018/2019, eventuellt längre. De fem kontoren är Kundtjänst Söderhamn, Arbetsgivarcenter Stockholm-Solna, Arbetsförmedlingen Kungsbacka (lokalt kontor), Af Malmö Södra förstadsgatan samt en grupp specialister från Af Eskilstuna.

Målsättningen är att gå live mot Elastic search och Nya digitala skrivbordet webb (för våra handläggare) senast första kvartalet 2019, beroende på hur arbetet med Nya digitala skrivbordet webb fungerar.

Det finns i dagsläget ingen konkret plan för när AIS Matchning ska stängas ned. Möjligtvis ska både gamla och nya matchningen fortskrida långt in i 2019. En hel del arbete kvarstår innan

man kan göra en mera exakt bedömning.

En ny uppdateringsrutin gällande värdeförrådskomponenter planeras vara på plats sent 2018 eller tidigt 2019. För att möjliggöra den nya rutinen upphandlas en ny databasmotor för Taxonomy. Den nya rutinen bygger på att att konsumerande system själva hämtar information från värdeförråden i det skede de bedömer passande, istället för att samtliga system måste uppdateras samtidigt när en ny version av databasen ska ut.

Framtida utveckling

Just nu pågår ett arbete för att kunna säkerställa en gemensam målbild för hur arbetet med värdeförrådskomponenterna ska bedrivas och hur nytta ska kunna nå slutanvändarna.